

ceptoris impingeret, D. Joannem evangelistam ei doctorem assignavit, per quem symbolum orthodoxæ fidei ei tradidit in manus, uti refert D. Gregorius nyssenus in vita illius. Hanc catholicæ fidei regulam Gregorio per Mariam revelatam cum orientalis tum occidentalis Ecclesia cognovit et approbavit, et uti sacrosanctum depositum cælitus collatum religiosissime custodivit, eamque solemniter recitavit in oecumenica Synodo, ut ex Baronio constat (1). Assumpta Virgo Maria S. Cyrillum contra Nestorium docentem beatissimam Virginem Christiparam esse, non Deiparam, nedum erudivit, sed et armavit effectique, ut Nestorii blasphema lingua compresceret, et relegatus primum Antiochiam, demum Oasim miserrime periret. Hoc graves auctores rationabiliter autmant, ut Justinus Miechoviensis (2) comonet.

Quapropter assumpta Deipara deposit potentes de sede et exaltavit humiles, ut fidem usquequa porrigarent, instar Rom. Pontificis et, ut cæteros omittam, instar Zachariæ qui deposit propter bonum fidei regem gallicanum Childericum et, data auctoritate sua, jussit Pipinum Regem constitui (3). Quam ob rem sive per Pipinum sive per ejus filium Carolum Magnum (4) fides resfloruit, totumque fere per orbem dilatata est. Immo

(1) Annal. ann. 233. (2) In Lit. Laur.

(3) Apud veter. Annal. Francorum an. 751.

(4) Carolus M. qui in totam pene dominabatur Europam, hac formula publicos actus exornabat: "Regnante D. N. Iesu Christo in perpetuum, Ego Carolus, gratia Dei ejusque misericordia donante, Rex et Rector Francorum, et devotus Sanctæ Ecclesiae defensor, humiliisque adjutor." Vid. Migne, *Patrologia*, tom. xcvi, coll. 507.

tanta Virginis assumptæ potentia est, pietas est, ut eam Rom. Præsuli reges ac principes exauktoranti suppeditias tulisse videatur. Est desumpta imago ex fragmanto crystallino in museo Borgiano Congr. de Propaganda Fide. Cl. P. Mozzoni qui eam acceperat a b. m. P. Marchi, inseruit monumentis sæculi II. Certe antiquissima est; et cum aliis monumentis similibus demonstrat cultum in antiquitate christiana erga sanctos, et cultum hyperdulæ super sanctos ipsos apostolos erga Virginem Matrem Dei. Beata Virgo habitu orantis pro nobis collocata visitur inter duos sanctos apostolos Petrum et Paulum. En beatissima Virgo Rom. Ecclesiæ decor atque columnen, pientissima rebus in suis difficillimis opulatrix.

2. Potestas Papæ est illud tamquam inexhaustibile flumen ex montibus cœlestis Armeniæ ruens; dividitur in Euphraten et Tigrim, h. e. in sacram et civilem auctoritatem, et, totum terrestris Ecclesiæ paradisum irrigans, iterum conjungitur, iterumque bipartitur in Phison et Gehon, et irrigans eos qui foris sunt (5), se totum exonerat in mare Caspium æternitatis. Sed, quale mirum! inspice retro, en super cacumina montis Armeniæ, quibus illud flumen exoritur, dolorum atque pœnarum cessante diluvio, arca quæ Christum continuit

(5) Praestat audire Gasparem De Luise: "Ecclesia cum hetherodoxis præsidibus, aliquando, diplomatice tractat ut via Domino per apostolorum ministerium parari possit, ut catholici, qui in eorum dominio habitant, communicatione gaudent libera cum Romano Pontifice, et denique ut principes hetherodoxi intelligent quam vitalis sit habitus, qui a sapientia catholica procedit." *De Jure Publico seu Diplomatico*, lib. i, tit. ii.

et genuit, velut assumpta reperitur, magnum influxum exercens in bipartitum papalis auctoritatis flumen.

Caput IV.

Jura Canonicum et Civile, fundamenta Juris Diplomatici, corpoream Deiparentis Assumptionem declarant et collustrant.

1. Veteres Canonistæ, in tradendo Jure Canonico, Jus publicum seu diplomaticum ecclesiasticum a privato non separabant. Verum, postquam Joannes Adamus Ickstatt in opusculo: « De studio Juris ordine atque methodo scientifica instituendo, Ingolstadii MDCCXLVII, » et paulo post Joannes Nepomucenus Endres in dissertatione: « De necessario Jurisprudentiæ naturalis cum ecclesiastica nexu, Wirceburgi MDCLLI, » eam exponendi Juris Canonici rationem ad erudiendos auditores minus aptam prædicarunt, putantes Jus publicum a privato in scholis secernendum esse, Antonius Schmidt S. J. eisdem morem gessit, et anno MDCCCLXI Institutiones Juris publici ecclesiastici seorsum a Jure privato edidit, ac ejus exemplum plerique scriptores secuti sunt. Quibus de causis Sanctissimus Dominus Leo XII, edita Constitutione « Quod divina Sapientia » qua rationem studiorum in tota ecclesiastica ditione moderatus est, peculialem Institutionem Juris publici seu diplomatici ecclesiastici in magnis Lyceis Romano et Bononiensi constituit. Sed, quamquam hæc Jura separentur, magnam lucem tamen sibi vicissim afferunt. Quam ob causam heic magni facit videre, quid senserit

Jus canonicum privatum de Virginis Assumptione.

2. Jus canonicum in Caput Alma Mater, *de Sententia Excommunicationis, in sexto*, considerans, Officia Divina celebrari publice posse tempore Interdicti in festis Natalis Domini, Paschæ, Pentecostes et Assumptionis Mariæ, demum ista perpendit in verbo: « Assumptionis, Nota terminatam altercationem quærentium quod est solemnius festum, an festum Assumptionis, an festum Nativitatis Virginis gloriose: habet enim Ecclesia quod sit celebrius festum Assumptionis, ut hic vides. » Id liquidum constat etiam ex Canone I de Consecrat. dist. 3, et ex cap. ult. de Feriis. Unde Suarezius ait: « Festum assumptionis beatissimæ Virginis Mariæ ex præcepto juris communis servandum est. Ita docent omnes doctores in cap. I de Consec. d. 3, ubi expresse hoc festum numeratur et in cap. ult. de feriis ubi sub festivitatibus Virginis, et inter festivitates ejus habet quamdam excellentiam, quia gloriam, præmium ac triumphum sanctissimæ Virginis nobis repræsentat (1). »

3. Jus civile cui Jus diplomaticum mordicus adhæret, psychosomaticam Deiparentis Assumptionem magnopere nititur celebrare. Nicephorus Callixtus historiographus sæculi XIV haec refert: « Idem Imperator (Justinianus) tum primum Servatoris exceptionem (nempe festum Purificationis B. Virginis) toto Orbe terrarum festo die honorare instituit, sicut Ju-

(1) *De Relig. tom. i, lib. II de diebus festis, c. IX, num. 13.*

stinus de sancta Christi Nativitate fecit; atque non ita longo post tempore Mauritius sacrosanctæ Dei Genitricis Dormitionem quindecimo Augusti mensis die celebrari præcepit (1). » Virginis Assumptionem magno cultu commemorat Regula Codregangi sub regno Pipini. Dein hærere Carolus Magnus Augustus videntur, haud certe quoad Assumptionis festi celebrationem, sed quoad ejus extensionem per universum Occidentis imperium: «De Assumptione S. Mariæ interrogandum relinquimus. » Quod a Balutio in Notis huic loco intelligitur consilium quod petere cupiebat ab Episcopis sui regni. Quare petitum (an. 813) a Carolo M. Concilium Moguntinum hoc decreatum edidit: «Festos dies in anno celebrare sancimus, hoc est diem dominicum Paschæ cum omni honore et sobrietate venerari; simili modo totam hebdomadam illam observari decrevimus. Diem Ascensionis Domini plene celebrare. Item Pentecosten similiter ut in Pascha. In natali apostolorum Petri et Pauli diem unum, nativitatem S. Joannis Baptiste, Assumptionem B. Mariæ Virginis. » Unde memorata festivitas universo cultu celebranda præscripta fuit in *Capitulariis regum Galliae*, h. e. in libris legum civilium et ecclesiasticarum imperatoris Caroli M. — Ludovicus Pius mandavit etiam,

(1) Hist. Eccl. lib. 17, cap. 28. In hæc verba Benedictus XIV: «È qui d'uno avvertire, che non avendo Niceforo, riferendo le leggi fatte da Giustiniano e da Giustino, detta cosa veruna del giorno in cui dovevansi celebrare le feste del Natale e della Purificazione, ed avendo detto che da Maurizio fu stabilito il giorno decimo

ut festum hoc celebraretur, ut videri potest in *Capitulariis* lib. 2°, cap. 35, pag. 748; huic festo præscripta dies fuit, ut videri quoque poterit libro 7° *Capitulariorum*, c. 186, p. 955, et post hoc edictum Balutius loc. supra cit. pag. 1172 testatur, festum Assumptionis toto gallico regno summa cum veneratione celebratum fuisse.

Præterea: tamquam nationale festum in Gallia reperitur Assumptio; quum id voverit Aloysius XIII qui suam Coronam regnumque sub patrocinio Deiparentis assumptæ collocabat. Quod occasionem dedit, ut integrum componeretur Officium Dominicæ in Octava Assumptionis regio voto dicatum. Aliquem hujus liturgiæ florem carpimus, dicamusque lectori:

It in suam requiem,
Infert celo faciem
Arca viva Domini.
Ad Deum ut adeant,
Per te vota transeant:
Non fas Matrem rejici.
Amet tuam Galliam,
Regi det justitiam,
Plebi pacem supplici.

Magnificentia et munificentia div. Stephani regis augustam Basilicam erexit in honorem Virginis assumptæ, ut tradit Carthuitius (2). Imo et legem condidit, qua decernitur, ut omnes diem quo elata est ad cælum Ss^{ma} Dei

«quinto d'Agosto, in cui si dovesse celebrare la festa dell'Assunzione, ciò dà pienamente a dire, ch'era già prima del suo tempo la festa istituita, e che egli altro non fece che trasportarla dai 18 di Gennaio ai 15 di Agosto. *Delle feste di Gesù e Maria*, tom. II, cap. VII, § IV.

(2) In vita S. Stephani regis.

Genitrix, inter celebratissimos habent, ac magnæ Dominæ diem compellarent (1).

Quæcum ita sint, omnes diplomaticæ sapientiæ rutili splendores in assumptæ Virginis dogma converguntur, et dignitas objectiva rationum illud postulat. Hinc Ex^{mus} ac Ill^{mus} Aloysius Vaccarius inquit: «Corporeæ beatæ Mariæ Virginis in cœlos Assumptio, inter articulos fidei, vel a Synodo œcumenica, vel ab ipsa Sede Aposto-

(1) Cons. Bonifacium lib. I, Decad. II de rebus Ungaricis; Canisium lib. V, cap. xxviii de Festis B. M. V.

lica tandem aliquando ponetur. Tunc denuo, ut in ejus Immaculatæ Conceptionis definitione, illa scientia christiana aget triumphum, quam tu (dive Paule) a tertio cœlo in mundum primus deduxisti (2). » Ecquam vero scientiam D. Paulus de cœlo deduxit? scientiam christianam catholicam, quasi diplomaticam internationalem; unde merito vocatur *Orbis Magister, Doctor Gentium, Apostolus Nationum*.

(2) *De B. V. M. Morte, Resurrectione et in cœlum gloriosa Assumptione*, pag. 6, ex typis Ferrariae.

